ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové, v právní věci **žalobce Ing. I. P.,** zastoupeného JUDr. Milošem Hoškem, advokátem se sídlem Kladenská 5, Praha 6, proti **žalovanému Finančnímu ředitelství pro hl. m. Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2003, č. j. FŘ-10548/15/03, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2004, č. j. 8 Ca 4/2004-16,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2004, č. j. 8 Ca 4/2004–16, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včasnou kasační stížností se stěžovatel (dále pouze „žalobce“) domáhal zrušení pravomocného usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2004, č. j. 8 Ca 4/2004–16, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu ze dne 31. 10. 2003, č. j. FŘ-10548/15/03. Tímto rozhodnutím žalovaný podle § 50 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „ daňový řád“), zamítl odvolání žalobce proti platebnímu výměru na penále ve výši 129 088 Kč. Penále vzniklo neuhrazením daňové povinnosti zemřelou J. P. Dědicové po zemřelé J. P. (žalobce a E. N.) jsou právními nástupci po zemřelé, přičemž podle rozhodnutí soudu nabyli dědictví rovným dílem a proto byla povinnost uhradit penále z nedoplatku na dani stanovena mezi oba dědice rovným dílem.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný oznámil, že dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je neplatné. Poté vydal dne 4. 3. 2004 rozhodnutí č. j. FŘ-1943/15/04,

kterým ověřil jeho neplatnost ve shodě s § 32 odst. 7 daňového řádu. Svůj postup odůvodnil tím, že toto rozhodnutí obsahovalo zmatečný výrok, neboť v něm bylo uvedeno označení odvolatele v rozporu s označením příjemce rozhodnutí. Žalobce v podání soudu ze dne 21. 4. 2004 navrhl přerušení řízení o žalobě podle § 48 odst. 2 písm. e) s. ř. s., neboť rozhodnutí žalovaného o ověření neplatnosti napadl odvoláním, o kterém odvolací orgán (Ministerstvo financí) dosud nerozhodl.

Soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a v odůvodnění usnesení uvedl, že přerušit řízení lze jen tehdy, když probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu. V daném případě však takové řízení již skončilo tím, že byla žalovaným ověřena neplatnost napadeného rozhodnutí. Žalobou napadené rozhodnutí má být nahrazeno rozhodnutím novým.

Žalobce napadl usnesení městského soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a domáhal se jeho zrušení. Poukázal na to, že se soud nevypořádal se skutečností, že probíhá odvolací řízení, jehož výsledek bude rozhodný pro posouzení, zda rozhodnutí je neplatné, nebo zda zůstává v platnosti. Soud měl tedy řízení o žalobě přerušit a vyčkat výsledku odvolacího řízení. Kdyby odvolání žalobce Ministerstvo financí vyhovělo a žalobou napadené rozhodnutí by tak zůstalo v platnosti, pak usnesení o odmítnutí žaloby, aniž by se soud zabýval důvody žaloby, by bylo jistě předčasné. Z toho důvodu je nesprávné i rozhodnutí soudu o nákladech řízení, jestliže soud uzavřel, že žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení. Ze všech těchto důvodů trvá na tom, aby usnesení městského soudu bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný k výzvě soudu vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ve své úvaze vycházel přitom z ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh mj. tehdy, jestliže nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

V dané věci však žalovaný i žalobce soudu oznámili, že žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 3. 2004, č. j. FŘ-1943/15/04, ověřil neplatnost žalobou napadeného rozhodnutí, a že žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, o němž dosud odvolací orgán nerozhodl. Rozhodnutí o ověření neplatnosti tedy nebylo dosud v právní moci.

Jen v případě existence pravomocného vyslovení neplatnosti napadeného rozhodnutí žalovaného by vznikl v projednávané věci stav, který by navodil nesplnění jedné z podmínek řízení, přičemž by se jednalo o nedostatek neodstranitelný. Nedostatek podmínky řízení v dané věci by spočíval v absenci rozhodnutí žalovaného, mimo jiné ve stavu, v jakém se nacházelo v době podání žaloby. Žalobou by tak totiž bylo napadáno správní rozhodnutí žalovaného, které již fakticky neexistuje; s definitivní platností je odklizeno až rozhodnutím odvolacího orgánu, zde Ministerstva financí. Jak totiž vyplývá z § 65 odst. 1 s. ř. s., žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat mimo jiné ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva a povinnosti; tyto úkony jsou v rámci legislativní zkratky označovány jako "rozhodnutí". Jestliže je však žalobou napadeno rozhodnutí žalovaného, které nebylo pravomocně shledáno neplatným, nechybí v projednávané věci rozhodnutí, které by soud mohl přezkoumat.

Soud se mýlil, pokud učinil ve svém rozhodnutí závěr, že žalobou napadené rozhodnutí již neexistuje, neboť žalovaný ověřil jeho neplatnost. Tato podmínka by byla splněna, kdyby bylo takové rozhodnutí v právní moci, tak tomu však v daném případě nebylo.

Žalovaný vydal rozhodnutí o ověření neplatnosti dne 4. 3. 2004, žalobci bylo rozhodnutí doručeno dne 14. 3. 2004 a odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo žalovanému doručeno dne 13. 4. 2004, tedy včas. Bylo tak zřejmé, že rozhodnutí o ověření neplatnosti v době, kdy městský soud rozhodoval, nebylo pravomocné. O podaném odvolání bude teprve odvolací orgán rozhodovat a výsledek odvolacího řízení má vliv na posouzení, zda žalobou napadené rozhodnutí existuje, či nikoliv. Soud vydal usnesení o odmítnutí žaloby dne 15. 10. 2004, tedy v době, kdy nebyl znám výsledek odvolacího řízení.

V době, kdy soud vydal usnesení o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nebyl postaven najisto výsledek řízení o odvolání proti rozhodnutí žalovaného o ověření neplatnosti, nebylo tedy zřejmé, zda jsou či nejsou splněny podmínky řízení o žalobě.

Napadené rozhodnutí správce daně neexistuje, jestliže je pravomocně ověřena jeho neplatnost. Až pravomocným rozhodnutím o ověření neplatnosti tedy ztrácí podobu, v jaké se nacházelo v době zahájení soudního řízení, a proto již nemůže být podrobeno soudnímu přezkumu. Za takových podmínek by tedy nastala možnost aplikace § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V dané věci tomu tak však nebylo, soud postavil svůj závěr na nesprávné úvaze a v tomto důsledku žalobu odmítl předčasně.

Ve stavu, v jakém se řízení nacházelo, nebyl prostor pro aplikaci § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podmínky pro odmítnutí žaloby splněny nebyly a proto k podané kasační stížnosti napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.);

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2005

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu